

Radiotherapie

Lotte Knapen, verpleegkundig consulent radiotherapie
verpleegkundigen.rth@radboudumc.nl
27-11-2019

Disclosure belangen spreker

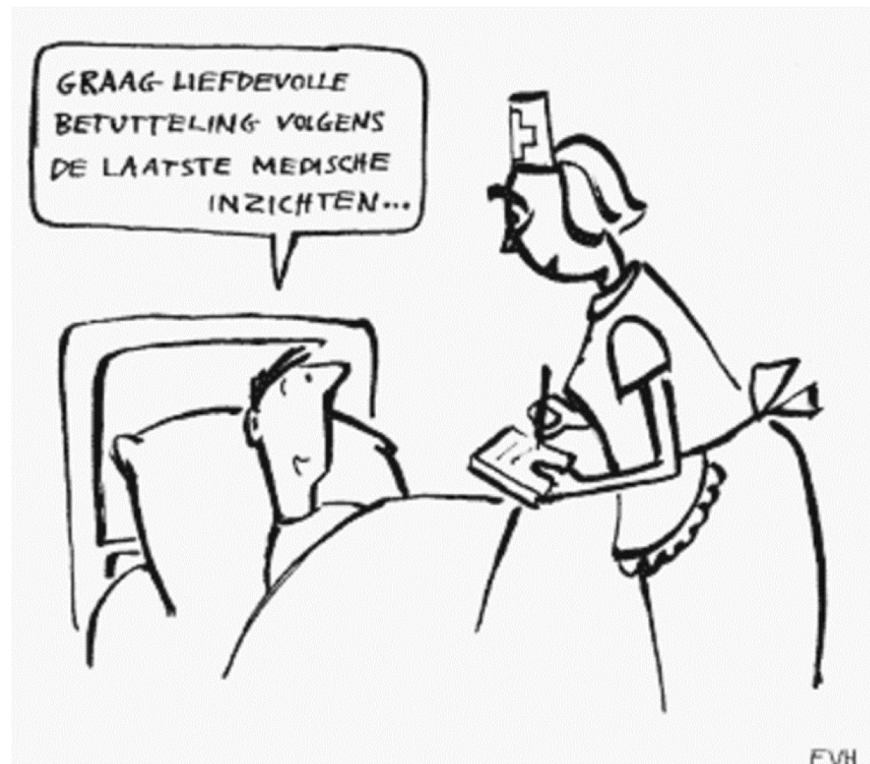
(potentiële) Belangenverstrengeling	Geen
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Geen
• Sponsoring of onderzoeksgeld • Honorarium of ander (financiële) vergoeding • Aandeelhouder • Andere relaties, namelijk ...	Geen
•Alle patiënten in deze presentatie gaven toestemming voor het gebruik van de foto's	

Doelstellingen

Inzicht in verpleegkundige zorg bij
huidproblemen door radiotherapie

Inzicht in de nieuwe werkwijze acute huidreacties
bij radiotherapie

Verpleegkundige zorg bij radiotherapie

Welke patiënten ziet vpk RT?

Hoofdhals

Gynaecologie

Huidtumoren

Maagdarm

Borstkanker

Oncologische ulcera

Huidreacties

Acute huidreactie radiotherapie:

- Oncologische wond
en/of
- Oncologische ulcus

Casus basaalcelcarcinoom

Man 63 jaar

Alleenstaand

VG o.a. slerodermie

Fors BCC op thoraxwand

Plan

33x bestralen, 1x/dag, 5x/week

Stop immunosuppressiva

Wat wil je weten van deze patiënt?

Wat verwacht je voor bijwerkingen?

Wat zijn je verpleegkundige interventies?

Bijwerkingen

Acute reacties:

- Huidreactie
- Jeuk/pijn
- Vermoeidheid

Late bijwerkingen risico op:

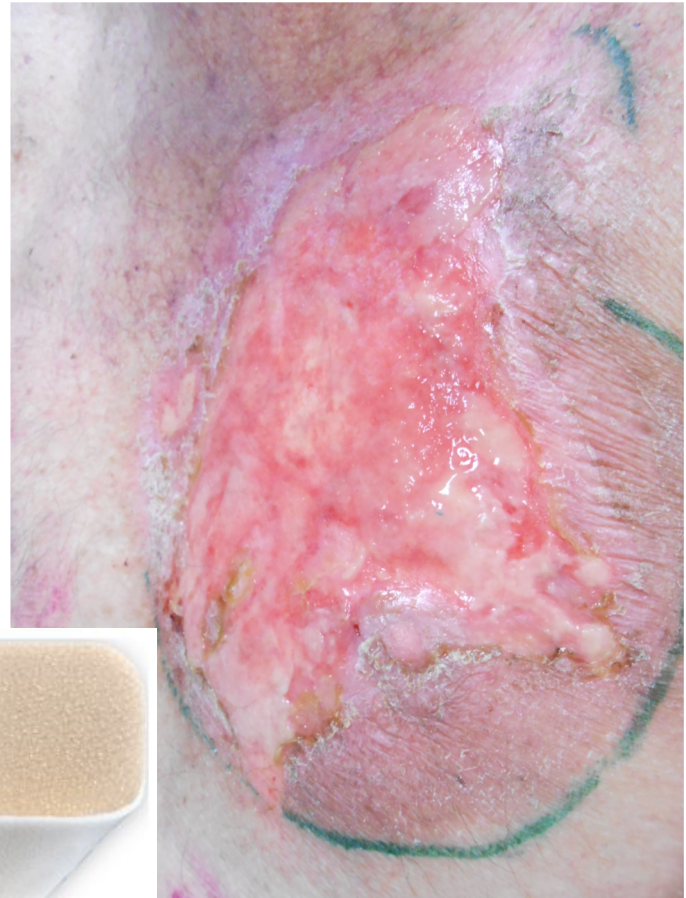
- Pigmentveranderingen
- Fibrose
- Teleangiëctasieën

Vpk interventies:

Advies mbt beweging

Wond schoon en nat houden

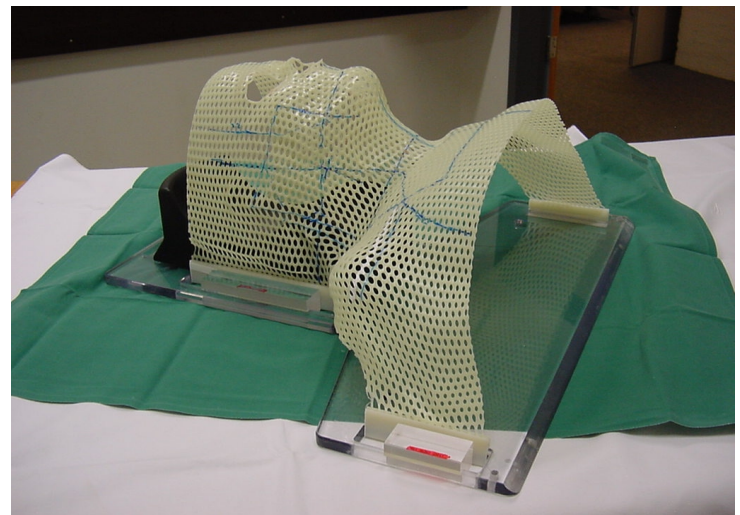
Psychosociale ondersteuning

Casus hoofdhalscarcinoom

Man 56 jaar
Werkt als stratenmaker
Getrouwd, 3 kinderen en 3 kleinkinderen
Rookt
Schildkliercarcinoom

Plan;
Postoperatieve radiotherapie incl.
halsklieren bdz
12x 4Gy

Bijwerkingen

- Huidreactie, mucositis, droge mond, slikklachten, moeheid, haaruitval in het bestraalde gebied
- Huidreactie beleid?

Casus gynaecologie

Vrouw 67 jaar

Getrouwd, 2 kinderen

Rookt

Vulvacarcinoom

Klachten; bloedverlies, brandend gevoel bij mictie, moe,

Matige eetlust, fietsen lukt niet meer, (I)ADL zelfstandig

Plan; primaire chemoradiatie

Huidreactie

10dgn na radiotherapie

Een maand na radiotherapie

Samenvattend

- Voorlichting over de radiotherapie behandeling ligt bij de afdeling radiotherapie
- De verpleegkundig consulent radiotherapie is eerste aanspreekpunt bij huidproblemen voor alle zorgverleners binnen en buiten de afdeling
- Huidproblemen door radiotherapie vragen om uitgebreide kennis en aandacht vanwege multiproblematiek
- Continuïteit van zorg en onderling overleg is hierbij onmisbaar

Nieuwe ontwikkeling

Acute huidreacties bij radiotherapie

Huidreacties

Acute reacties

"Landelijke Consensus
Werkwijze
Acute Huidreacties
Radiotherapie"
NVRO juni 2018

Late reacties

Ulcus
Fibrose
Necrose
Atrofie
Pigmentveranderingen
Teleangiëctasieën

Recall fenomeen

Beïnvloedende factoren

- Huidgevoeligheid
- Totale Bestralingsdosis
- Doelgebied/lokatie
- Fractioneringsschema
- Radiosensitisizers

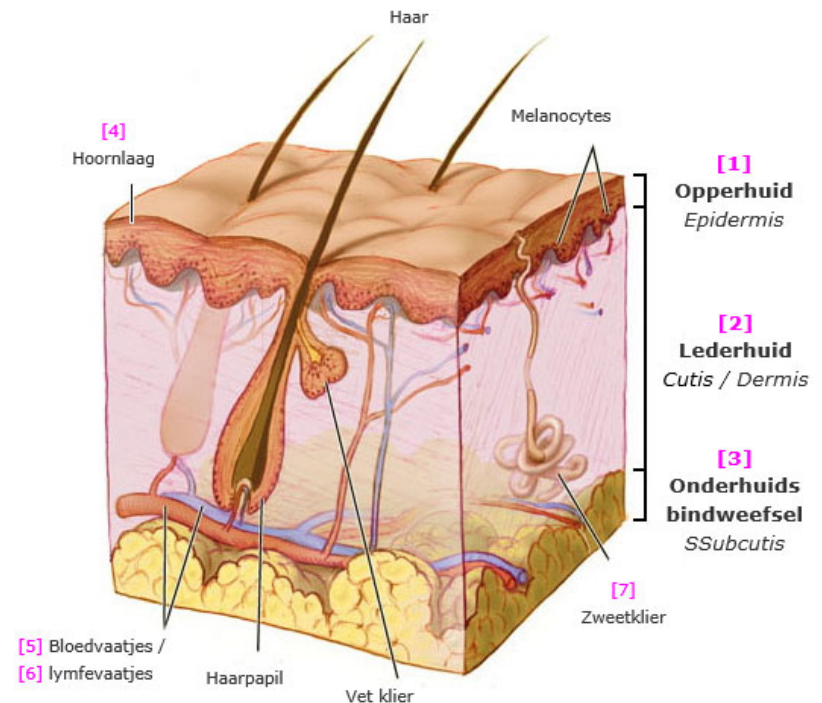
Huidreacties

Graad I en II

- Verlies van cellen in de hoornlaag zonder dat deze vervangen worden (celcyclusblokkade)
- Ontstekingsreactie in de huid

Graad II en III

- Verlies van de hoornlaag

(Bron;Turesson et al. 2010)

Opbouw Landelijk document

- Scoringsinstrument acute huidreacties
- Voorlichting en ondersteunende adviezen
- Adviezen bij de diverse gradaties acute huidreacties
- Adviezen bij
 - Jeuk
 - Pijn
 - Infectie
- Bijlagen;
 - de meest geschikte merkproducten
 - theoretische onderbouwing huidpathologie t.g.v. straling

Voorbeeld:

Ondersteunend advies CTC 4.0 graad 0 Wassen en zeepgebruik	Bijzonderheden/onderbouwing	Niveau van bewijsvoering
Het gebruik van zeep is tijdens de bestraling toegestaan.	Uit gerandomiseerd onderzoek van Roy 2001 en van Campbell en Illingworth 1992 is aangetoond dat wassen met zeep minder huidreactie geeft dan niet wassen of alleen wassen met water.	2
Kant en klaar producten voor verzorgend wassen (reinigingsschuim) mogen worden gebruikt.	Houdt rekening met vervagen van eventuele lijnen	4

Belangrijkste consensus items

- Patiënt mag eigen verzorgingsproducten gebruiken
- Deodorant is toegestaan
- Huid mag gewassen worden met zeep, tijdens douchen/baden, mits markeringslijnen niet vervagen
- Een vochtig wondmilieu is eerste keus bij een nattende desquamatie
- Indien na 2 weken geen genezingstendens altijd contact opnemen met het radiotherapeutisch instituut
- Producten met een hoog zilveragehalte (tracheacanules, zilverterbanden) blijven verboden
- Zilversulfadiazinecreme 10mg/g is toegestaan
- Barrièrecreme is toegestaan

Hebben we nu (n)iets?

Iedere patiënt is een individu, een consensus werkwijze is GEEN strakke richtlijn/protocol

- Het gaat alleen nog om de acute huidreacties verdere uitwerking is wenselijk
- Overleggen/overdragen tussen zorgverleners
- Primaire voorlichting/beleid radiotherapie ligt op de afdeling radiotherapie
- Kosten/baten bij productkeuze
- Het is maar een klein aspect van een groot geheel aan bijwerkingen!

Waar te vinden

Via de website van de NVRO is de werkwijze voor alle hulpverleners te raadplegen;

[HTTPS:tinyurl.com/bestraaldehuid](https://tinyurl.com/bestraaldehuid)

of

[http://www.nvro.nl/images/documenten/publicaties/rapporten/Landelijke
Consensus Werkwijze Huidreacties.pdf](http://www.nvro.nl/images/documenten/publicaties/rapporten/Landelijke_Consensus_Werkwijze_Huidreacties.pdf)

Bedankt voor jullie aandacht

